

Kulieshov S. The article considers the features of gamification, blended, distance, personalized and online learning as modern forms of the educational process

The article deals with the problem of modern forms of education and is a review of the characteristics of educational technologies selected for the review. The most common forms of the educational process, such as gamification, online learning, distance, blended and personalized learning have been chosen for analysis. One of the most popular educational trends in the 2020s is gamification, which allows non-game contexts to be presented through game theory and mechanics. This makes it highly popular among teachers, instructors, and other professionals as a tool for increasing engagement and improving productivity. The article discusses the main advantages and concrete examples. The article also considers the peculiarities of online education. The advantages and disadvantages have been listed with the disclosure of the essence of each, the characteristics of their influence on the educational process have been given, the attitudes of teachers have been highlighted, conclusions have been drawn regarding the efficiency of such technology in the framework of the modern educational process. Distance learning has been analysed with the focus on its similarities and differences with the form of online education, its advantages and disadvantages, and what impact they can have on the quality of the educational process have been discussed. The need for personal motivation is also depicted, which is a necessary condition for high-quality distance learning. Certain attention is paid to the form of blended learning, its essence is revealed. The article also considers personalized training as the form of the educational process. The main idea of such technology is the focus on satisfying the interests and needs of the student of education, the administration of the educational process in accordance with the personal abilities of each student of education. The features of personalized learning have been analysed, attention is focused on the great role of modern technologies, thanks to which the personalization of the delivery of material becomes more adapted to productive processing. The article is a continuation of the study of modern forms of education, the main purpose of which is to analyse the properties of each of the forms and the possibility of their productive use to improve the quality of the educational process.

Key words: gamification, blended learning, distance learning, personalized learning, online learning.

УДК 378.091.3:80-051

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.93.17>

Макаренко Л. Л., Тун Січень

**СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФІЛОЛОГА
ЯК МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Розглянуто питання підготовки майбутнього філолога як мовної особистості. Актуальність дослідження зумовлена значущістю формування особистості студентів-філологів педагогічних ЗВО для їхньої підготовки до професійного спілкування на міжкультурному рівні та недостатнім рівнем розробки теоретичних основ цієї проблематики.

Зазначено, що проблема формування мовної особистості набуває актуальності у філософії, педагогіці, лінгвістиці, культурології, літературознавстві, психології та є предметом досліджень вчених у різних часів. Про це свідчать спроби сучасної науки пізнати феноменальність людини, адже її розвиток поза мовною діяльністю є неймовірним.

Визначено роль і вплив мовної педагогічної освіти на розвиток особистості, здатної до спілкування в різних сферах суспільного життя. Досліджено та проаналізовано різні тлумачення поняття «мовна особистість». Представлено трирівневу модель мовної поведінки. Визначено чинники та структурні компоненти мовної особистості. З'ясовано, що формування мовної особистості у процесі вивчення іноземної мови підвищує ефективність освітнього процесу студентів і сприяє налагодженню міжкультурної комунікації.

Визначено, що мовна особистість – це людина, яка володіє вільним висловлюванням, дбає про якість мовлення та його вдосконалення. Окрім цього, вона вільно володіє виражальними багатствами мови, продукує її в різних життєвих ситуаціях і шанує, дбає про її збереження та розвиток. Важливу роль у розвитку мовної особистості відіграє рідна мова, завдяки якій людина пізнає світ, формується як особистість, як громадянин України [10, с. 81].

Проаналізовано основні аспекти формування мовної особистості, які вважаються багатовекторними, оскільки на розвиток людини впливає її оточення, соціальні умови, загальний світогляд, власні цілі, прагнення тощо.

Доведено, що феномен «мовна особистість» є міждисциплінарним у наукових дослідженнях адже вважається інтегративним поняттям, що містить структурні елементи, які охоплюють мовлення, мови та позамовні явища.

Ключові слова: мовна особистість, мова, соціокультурний компонент змісту навчання, професійна підготовка, філологічна освіта, соціокультурний аспект навчання з іноземної мови, іншомовна комунікативна компетентність, міжкультурна комунікація.

Система вищої філологічної освіти сучасності спрямована на оновлення методів і завдань, що сприяють підвищенню якості підготовки студентів-філологів, формуванню у них комплексних кваліфікаційних умінь та інтегрованих знань. Одним із головних навчальних завдань є формування мовної особистості майбутнього філолога.

Мовною особистістю вважають систему, що виникає і розвивається в суспільстві. Вона є умовою та продуктом культури. Завдяки такій системі відбувається врегулювання соціальних відносин, збереження історичної та культурної пам'яті народів.

Проблема формування мовної особистості набуває актуальності у філософії, педагогіці, лінгвістиці, культурології, літературознавстві, психології та є предметом досліджень вчених різних часів. Про це свідчать спроби сучасної науки пізнати феноменальність людини, адже її розвиток поза мовною діяльністю є немислимим.

Вивчення мовної особистості отримало висвітлення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: дослідженням у галузі викладання іноземної мови присвячені праці В. Сафронова, Є. Пасова; феномен мовної особистості вивчали В. Виноградов, Й. Вейсбергер, Г. Богін, С. Воркачев (етносемантична особистість), В. Нерознак (полілектна особистість), Т. Снитко (мовна особистість східної і західної культур), В. Красик (словникова мовна особистість), Л. Мацько (національно-свідома українськомовна особистість та інші). Так, науковцями (С. Єрмоленко, Ю. Караулов, Г. Богін, О. Семенюк та ін.) було здійснено ґрунтовний теоретико-методологічний аналіз мовної особистості, проаналізовано різні аспекти формування мовної особистості учня, студента, майбутнього вчителя (Н. Остапенко, Ю. Романенко, Л. Паламар, О. Біляєв, Л. Мацько, М. Вашуленко, С. Караман, Л. Скуратівський, Т. Симоненко, Л. Струганець та ін.).

Н. Юрійчук наголошує на тому, що заклади вищої освіти покликані не лише навчати студентів певній спеціальності, а й розвивати естетичні почуття, культуру мовлення і мислення, формувати мовну особистість, яка вільно володіє мовою і має високий рівень комунікативної компетентності [12, с. 14].

Мета статті – схарактеризувати поняття «мовна особистість», висвітлити соціокультурний компонент змісту навчання іноземної мови як системи знань, умінь і навичок, що сприяють розвиткові мовної особистості, готують їх до життя у багатокультурному суспільстві.

З необхідністю формування людини, успішної в комунікації у будь-якій сфері суспільного життя, наприкінці ХХ – початку ХХІ століть у науковий обіг був впроваджений термін «мовна особистість». Саме мова є відображенням ціннісних орієнтацій особистості, її погляду на світ. Вона має суттєвий вплив як на духовний розвиток, так і на розвиток соціокультурних рис. Німецький філософ В. фон Гумбольдт у своїй праці «Про відмінність будови людських мов та їх впливу на духовний розвиток людства» зазначає, що у кожній мові закладено самотутній світогляд. Як окремий звук постає між предметом і людиною, так і вся мова в цілому постає між людиною і природою, що впливає на неї зсередини і ззовні [3, с. 80].

Мова є засобом консолідації нації, активізації її життєвих сил. Дослідники А. Швейцар і В. Нікольський наголошують на інтегруючій, консолідуючій та роз'єднувальній функціях мови. Відмінність першої від другої полягає в тому, що інтегруюча – це штучна функція, яка виникає внаслідок свідомих дій суспільства або держави, спрямованих на поширення мови, необхідної для міжнаціонального спілкування, а консолідуюча – природна, та, яку мова виконує в ході етнічної консолідації, коли кілька етнолінгвістичних спільнот зливаються в більшу, коли мова тієї з них, яка відіграє роль центру, вузла етнічної консолідації, засвоюється іншими [2, с. 115].

Утім, на нашу думку, соціальна практика в багатьох країнах сучасності характеризується реформацією інтегруючої функції мови в роз'єднувальну, коли держава намагається не природно, з використанням недемократичних методів упровадити певну мову як мову міжнаціонального спілкування. Наприклад, проблема двомовності в Україні. Донині російська мова продовжує «затягувати» українців у російську культуру (музика, література, кіно), продовжує формувати антиукраїнський світогляд, перешкоджаючи мовному об'єднанню української нації.

Мовна особистість, як і мова – явища суспільні. Їхній розвиток і реалізація відбуваються через комунікацію, соціум, а вираження внутрішнього світу, багатство словникового запасу – через мовленнєві засоби.

За своєю природою мовна особистість є тісно пов'язаною з ментальністю. Як зазначають дослідники, мова регламентує ментальність, а ментальність регламентує мову, так само проявляючи (і реалізуючи) себе в інших мовах – невербальних засобах вираження думки і почуття – від міміки і жестів, обрядів і ритуалів до танцю, живопису й архітектури [8, с. 32].

Сучасні науковці по-різному тлумачать феномен мовної особистості. Так, у «Короткому тлумачному словнику лінгвістичних термінів» запропоноване таке визначення мовної особистості як ...поєднання в особі мовця його мовної компетенції, прагнення до творчого самовираження, вільного, автоматичного здійснення різнобічної мовної діяльності. Мовна особистість свідомо ставиться до своєї мовної практики, несе в собі відображення суспільно-національної культури [4, с. 95].

Дослідниця Л. Мацько розглядає мовну особистість як узагальнений образ носія мовної свідомості, національного мовного світогляду, мовних знань, умінь і навичок, мовних здатностей і здібностей, мовної культури і смаку, мовних традицій і мовної моди [7, с. 3].

М. Пантелюк сприймає мовну особистість як людину, яка володіє вільним висловлюванням, дбає про якість мовлення та його вдосконалення. За словами вченої, мовна особистість – людина, яка володіє виражальними багатствами мови, продукує її в різних життєвих ситуаціях і шанує її, дбає про збереження й розвиток. Важливу роль у розвиткові мовної особистості відіграє рідна мова, завдяки їй студент пізнає світ, формується як особистість, як громадянин України [10, с. 81].

Ми вважаємо, що мовна особистість – це, насамперед, носій мови, який досконало володіє нормами літературної мови, активно працює зі словом та здійснює комунікативну діяльність.

Розвиток українського типу сучасної мовної особистості виникає на концептуальних засадах філософії, лінгводидактики, соціології, психології, морально-етичних цінностях народу та його культурному досвіді. Як наголошує Л. Мамчур, мовна особистість – це комунікативно компетентна особистість, тобто людина, що оперує життєво необхідними знаннями, вміннями й навичками [5, с. 108]. Саме комунікативна компетентність є ключовою у розвитку мовної особистості з розвиненими мовленням і мисленням, вмілим використанням мовних одиниць, свідомим ставленням до вивчення мови в культурному середовищі. Комунікативна компетентність є системою набутого досвіду комунікативного спілкування, сукупністю вербальних і невербальних засобів, знань та умінь, здатністю налагоджувати та підтримувати необхідні зв'язки в суспільному середовищі. Вона становить комунікативний потенціал, що характеризує та визначає якість комунікативних здібностей особистості в різних сферах її життєдіяльності, є однією із умов виховання толерантності та взаєморозуміння, визначає рівень її культурного розвитку.

Аналізуючи проблему філологічної освіти в контексті філософії, можна засвідчити, що протягом всієї своєї історії остання прагнула знайти шляхи морального вдосконалення суспільства, перебувала в пошуках соціальної істини, а не лише займалася дослідженням теоретичних проблем. З огляду на втрату основного сенсу «слова», взаємозв'язок філології та філософії набуває значної актуальності у наш час.

Проявом людиноцентричного підходу до організації освітнього процесу є теорія конструктивізму. В контексті навчання студентів у вищій школі дослідниця Т. Равчина виокремлює її головні положення, зокрема: знання не можна повністю передати іншій людині або відтворити, оскільки вона набуває їх у процесі пізнавальної діяльності; особистість самостійно творить суб'єктивний образ об'єктивної реальності, конструює знання шляхом пошуку власного розуміння, визначення значення реальних об'єктів, надання їм особистісного сенсу; особистість конструює знання на підставі набутого досвіду, власних когнітивних схем; особистість пізнає реальні, а не абстрактні об'єкти внаслідок взаємодії з ними, вирішення автентичних проблем, пов'язаних із реальним життям; особистість конструює власні знання у процесі взаємодії з іншими, обміну власним досвідом, своїми інтерпретаціями [11, с. 12-14].

Серед сучасних наукових досліджень заслуговують на увагу праці О. Семенов, яка вбачає якісну підготовку майбутніх філологів у єдності компетентного фахівця-дослідника та культуромовної особистості, у якій сформовані потребнісно-мотиваційна, інформаційна, операційна готовність до творчої філологічної, наукової та самоосвітньої діяльності [9, с. 156].

Дослідником Ю. Карауловим була запропонована модель мовної особистості, що містить три взаємопов'язані рівні, а саме:

- вербально-семантичний – це лексикон індивіда, що містить лексеми і граматичні форми слів;
- мовно-когнітивний – передбачає актуалізацію й ідентифікацію притаманних соціуму (мовній особистості) знань та уявлень про світ, які створюють колективний і / або індивідуальний когнітивний простір (поняття, ідеї, концепти); відображає тезаурус, культуру особистості;
- мотиваційний (рівень діяльнісно-комунікативних потреб) – відображає прагматику особистості, тобто систему цілей, мотивів настанов й інтенцій, пов'язаних із правилами, тактикою комунікації [13].

Вербально-семантичний рівень – це володіння природною повсякденною мовою. Цей рівень є виявом комунікативної компетентності, здатності застосовувати мовленнєві та комунікативні знання і навички. Мовно-когнітивний рівень визначається інтелектуальною сферою, прокладає досліднику шлях через процеси говоріння і розуміння до свідомих процесів пізнання, знань. Для майбутнього філолога важливим є третій – мотиваційно-прагматичний – рівень, під час якого розвивається творча та креативна функція мовної особистості. Він охоплює мотиви та інтереси особистості, забезпечує перехід мовної особистості від мовленнєвого процесу до осмислення. Його формування відбувається протягом всього життя та вважається наслідком суспільних змін.

Розглянемо основні параметри мовної особистості:

1. *Соціокультурний параметр (суспільство)* – національні характеристики, суспільна система, належність до певної спільноти, рівень культури.
2. *Соціопсихологічний (емоції)* – духовні цінності, власне емоції, ідеали.
3. *Епістимічний (свідомість)* – рефлексорні властивості свідомості, можливості світосприйняття і відображення дійсності.
4. *Когнітивно-концептуальний (знання)* – власне знання, способи висловлення знань.
5. *Поведінковий (прагматичний), (мотивація)* – стимуляція особистості в її мовленнєвій діяльності, система мотиваційних факторів, інтересів, життєвих цілей.
6. *Аксіолого-концепційний (світогляд)* – сукупність філософських, етичних, естетичних релігійних та інших переконань, розуміння і оцінювання діяльності, ідеали особистості.
7. *Самоактуалізаційний (діяльність)* – мовно-діяльнісні, психо-ментальні та інші види занять особистості, розуміння власного творчого потенціалу.

Формування мовної особистості відбувається під впливом прогресуючого потенціалу мовного середовища. Як зазначає А. Богуш, мовна особистість формується у конкретному соціумі, існує в просторі конкретної культури, що відображується, насамперед, у мові, у формах суспільної національної свідомості (побутової, громадянської, наукової, правової тощо), у предметах матеріальної національної

культури, у поведінці, моральних нормах і нормах мовленнєвого етикету народу, який послуговується цими нормами [1, с. 28].

На формування мовної особистості впливають як об'єктивні, так і суб'єктивні чинники. До об'єктивних належать рівень розвитку мови, її загальний стан, унормованість і досконалість, тобто придатність для забезпечення всіх мовних потреб і повноцінного функціонування в усіх сферах життя. Суб'єктивними чинниками є здатність володіти мовою та здобувати мовну освіту, внутрішня готовність мовця до цього, моральна потреба виражати та вдосконалювати свою особистість, розуміння і виконання мовних обов'язків громадянина, відповідний рівень мовної культури.

Структурними компонентами мовної особистості є: ціннісний і світоглядний компоненти змісту виховання, що реалізуються у процесі діалогічного спілкування; особистісний – складає глибинне та індивідуальне, що є притаманним мовленнєвій особистості; культурологічний – засвоєння загальнолюдської та національної культури, що є правилами мовленнєвої та немовленнєвої поведінки людини у полікультурному просторі [6].

На думку, М. Пантлюк, підготовка майбутніх філологів має бути здійснена з використанням нових стратегій і підходів, які відповідатимуть запитам сучасного суспільства. Серед завдань – виховання у молодого покоління поваги та любові до державної мови, розуміння і сприйняття її ролі в суспільстві та забезпечення якісного володіння нею в усіх сферах суспільного життя. Завдання вищої школи, за словами автора, має полягати у наданні можливості саморозвитку особистості, сприяння пошуку власної індивідуальності, самореалізації, що є головним у мовній освіті та професійній підготовці педагогічних кадрів. Мета сучасного освітнього процесу в середній і вищій школах – опанувати вербальне спілкування. А предметна методика прагне визначити орієнтири, підходи, встановити закономірності, методи, прийоми і засоби навчання мови [10].

Надзвичайно важливою на сьогодні є підготовка особистості до міжкультурного спілкування, формування у неї здатності до адекватного спілкування із представниками інших культур, тому полікультурність сучасного суспільства – головний чинник, що визначає необхідність введення принципу інтеркультурності в освіту.

Висновки. Отже, феномен «мовна особистість» є міждисциплінарним предметом наукових досліджень. Він вважається інтегративним поняттям, що містить структурні елементи, які охоплюють мовлення, мови та позамовні явища. Мовна особистість виникає, формується і розвивається в суспільстві, ґрунтуючись на здатності вираження і закріплення соціальних відносин та соціальної взаємодії. Це особистість, охарактеризована з боку впливу засвоєної нею мовної культури на її особистісні якості та соціально-культурну ефективність її діяльності як суб'єкта суспільних відносин.

Підготовка майбутнього філолога як мовної особистості – нелегкий та різнобічний процес, який супроводжується проведенням постійної систематичної роботи. Ми вважаємо, що якісна професійна підготовка можлива за умови науково-обґрунтованої методології, яка базується на досягненнях психології, філософії, педагогіки, культурології, лінгводидактики, а також є орієнтованою на позитивний зарубіжний досвід, світові вимоги мовної освіти.

Слід забезпечити студентів не лише знаннями мови як національного чинника та вмінням володіти нею у процесі мовленнєвої діяльності, а й навчанням інтеркультурного спілкування, передачі та сприйняття соціокультурної інформації, адже суспільство ХХІ століття потребує висококваліфікованого фахівця-філолога, який може реорганізувати зміст своєї професійної діяльності та інтегрувати нові знання.

Використана література:

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник / за ред. А. М. Богуш. Київ : Видавничий дім «Слово», 2007. 542 с.
2. Гофрон А. Методологічні дослідження освітніх теорій. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*: зб. наук. праць. Харків : НТУ «ХП», 2004. Вип. 3 (7). С. 113-121.
3. Гумбольдт В. Про відмінність будови людських мов та їх вплив на духовний розвиток людства (1830-1835). *Вибрані праці з мовознавства*. 1984. С. 15-142.
4. Єрмоленко С. Я. Українська мова : Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ : Либідь, 2001. 222 с.
5. Мамчур Л. Розвиток мовної особистості пріоритетний напрям – сучасної лінгводидактики *Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. І. В. Гайдаєнко. Херсон, 2016. С. 105-111.
6. Макаренко Л. Л., Певсе А. А. Дидактичний потенціал використання цифрових технологій у професійній підготовці фахівців філологічного профілю *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Випуск 88. Київ : Видавничий дім «Гільветика», 2022. 218 с.
7. Мацько Л. Аспекти мовної особистості у перспекції педагогічного дискурсу. *Дивослово*, 2006. № 7. С. 2-4.
8. Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук. праць. Харків, 2002. С. 3-122.
9. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Суми : ВВП Мрія-1 ТОВ, 2005. 404 с.
10. Пантлюк М. І. Мовна особистість учня в перспекції мовленнєвого спілкування. *Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики* : збірник статей. Київ : Ленвіт, 2011. С. 80-84.
11. Равчина Т. В. Діяльність викладача вищої школи у контексті сучасної філософії освіти. *Вісник Львівського університету. Серія : Педагогічні науки*. 2003. Вип. 25. Ч. 3. С. 11-22.

12. Юрійчук Н. Д. Особливості формування мовної особистості здобувача вищої освіти. *Herald pedagogiki. Nauka I praktyka*. Warszawa. № 55. 2020. С. 14-16.
13. Макаренко Л. Л., Певсе А. А. Соціокультурний аспект формування інформаційної культури сучасного педагога *Тенденції сучасної підготовки майбутніх учителів початкової школи* : матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 7-8 жовтня 2019 р., м. Умань / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань, 2019. С. 89-92.

References:

1. Bohush A. M., Havrysh N.V. Doshkil'na linhvodydaktyka : teoriya i metodyka navchannya ditey ridnoyi movy : Pidruchnyk / Za red. A.M. Bohush. Kyiv : Vydavnychyy dim «Slovo», 2007. 542 s.
2. Hofron A. Metodolohichni doslidzhennya osvityukh teoriy *Problemy ta perspektyvy formuvannya natsional'noyi humanitarno-tekhnichnoyi elity*: Zb.nauk.prats'. Kharkiv : NTU @„KHPI”, 2004. Vyp.3 (7). S. 113-121.
3. Humboldt V. Pro vidminnist' budovy lyudskiykh mov ta yikh vplyv na dukhovnyy rozvytok lyudstva (1830 – 1835) *Vybrani pratsi z movoznavstva*. 1984. S. 15-142.
4. Yermolenko, S. Ia. (2001). Ukrainska mova : Korotkyi tlumachnyi slovnyk linhvistychnykh terminiv. [Ukrainian language : Short Glossary of Linguistic Terms]. Kyiv, Ukraine : Lybid [in Ukrainian].
5. Mamchur, L. (2016). Rozvytok movnoyi osobystosti priorytetnyj napryam – suchasnoyi lingvodydaktyky. [The development of language personality is a priority of modern linguodidactics]. *Materialy Vseukrayinskoji naukovopraktychnoyi konferenciyi «Aktualni problemy lingvodydaktyky : realiyi ta perspektyvy»* [Proceedings of the All-Ukrainian scientific-practical conference «Actual problems of language didactics: realities and prospects»]. Kherson, Ukraine. 105-111 [in Ukrainian].
6. Makarenko L. L., Pevse A. A. (2022) Dydaktychny potentsial vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi fakhivtsiv filolohichnoho profilu [The didactic potential of using digital technologies in the professional training of philological specialists] *Naukovyi chasopys natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 5 Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. Zbirnyk naukovykh prats / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Nats. ped. un-t imeni M. P. Drahomanova. Vypusk 88. Kyiv : Vydavnychy dim «Hilvetyka», 218 s.
7. Matsko, L. (2006). Aspekty movnoi osobystosti u prospektsii pedahohichnoho dyskursu. [Aspects of the Language Personality in Prospecting of Pedagogical Discourse]. *Dyvoslovo. (Divoslovo)*. 7, 2- 4 [in Ukrainian]
8. Metodolohiya, teoriya i praktyka sotsiolohichnoho analizu suchasnoho suspil'stva. Zb. nauk. prats'. Kharkiv, 2002. S. 3-122
9. Semenoh O. M. Profesiyna pidhotovka maybutnikh uchyteliv ukraiynskoyi movy i literatury : monohrafiya. Sumy : VVP Mriya-1 TOV, 2005. 404 s.
10. Pentyliuk M. I. (2011). Movna osobystist uchnia v prospektsii movlennievoho spilkuvannia. [Language Personality of Pupil in Prospecting of Speech Communication]. *Aktualni problemy suchasnoi linhvodydaktyky : zbirnyk statei*. [Actual Problems of Modern Linguistics : a collection of articles]. Kyiv, Ukraine : Lenvit, 80–84 [in Ukrainian].
11. Ravchyna T. V. Diyal'nist' vykladacha vyshchoyi shkoly u konteksti suchasnoyi filosofiyi osvity / Visnyk L'vivskoho universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky. 2003. Vyp. 25. CH. 3. S. 11-22.
12. Yuriichuk, N. D. (2020). Osoblyvosti formuvannya movnoi osobystosti zdobuvacha vyshchoyi osvity. [Features of the formation of the language personality of the applicant for higher education]. *Herald pedagogiki. Nauka I praktyka*. Warszawa. № 55. P. 14–16
13. Makarenko L. L., Pevse A. A. (2019) Sotsiokulturny aspekt formuvannya informatsiynoi kultury suchasnoho pedahoha [The sociocultural aspect of the formation of the information culture of a modern teacher] *Tendentsii suchasnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly* : materialy vseukrainskoi naukovopraktychnoi internet-konferentsii, 7-8 zhovtnia 2019 r., m. Uman / Umanskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Pavla Tychyny. Uman,. S. 89-92.

Makarenko L., Tong Xiochen. Socio-cultural context of training the future philologist as a language personality

The article examines the issue of training a future philologist as a linguistic personality. The relevance of the study is determined by the importance of the formation of the personality of philology students of pedagogical higher education institutions for their preparation for professional communication at the intercultural level and the insufficient level of development of the theoretical foundations of this problem.

It is noted that the problem of the formation of linguistic identity is gaining relevance in philosophy, pedagogy, linguistics, cultural studies, literary studies, psychology and is the subject of research by scientists of different times. This is evidenced by the attempts of modern science to understand the phenomenally of man, because his development outside of language activity is unthinkable.

The role and influence of language education on the development of a personality capable of communication in various spheres of social life is determined. Various interpretations of the concept of «linguistic personality» have been studied and analyzed. A three-level model of language behavior is presented. The factors and structural components of linguistic personality are determined. It was found that the formation of a linguistic personality in the process of learning a foreign language increases the effectiveness of the student's educational process and contributes to the establishment of intercultural communication.

It was determined that a linguistic personality is a person who has free speech, cares about the quality of speech and its improvement. In addition, she is fluent in the expressive richness of the language, produces it in various life situations and respects and cares for its preservation and development. An important role in the development of a linguistic personality is played by the native language, thanks to which a person learns about the world, is formed as a person, as a citizen of Ukraine [10, p. 81].

The main aspects of the formation of a linguistic personality are analyzed, which are considered multi-vector, since the development of a person is influenced by his environment, social conditions, general outlook, personal goals and aspirations, etc.

It has been proven that the phenomenon of «linguistic personality» is an interdisciplinary subject of scientific research. It is considered an integrative concept containing structural elements that encompass speech, languages and non-speech phenomena.

Key words: *language personality, language, sociocultural component of the content of education, professional training, philological education, sociocultural aspect of foreign language learning, foreign language communicative competence, intercultural communication.*